

Version 1.20

Projekt 7520

Upprättad 2020-12-03

Reviderad 2021-09-24

korrektur

Naturvärdesinventering tillhörande Detaljplan Branäs syd, Torsby kommun

1 Sammanfattning

I samband med att en detaljplan tas fram för området har en naturvärdesinventering enligt SS 199000:2014 genomförts. En naturvärdesinventering avgränsar, bedömda områden som är av positiv betydelse för den biologiska mångfalden och omfattar inte andra tjänster t.ex. ekosystemtjänster så som vattenrening, fotosyntes, osv.

Området ligger i en östsluttning ned mot Klarälven och direkt söder om nuvarande skidanläggning. Området domineras av produktionsskog och markvegetationen består oftast av mossor med rikligt inslag av lingon och blåbär.

Hela området är påverkat av storskaligt skogsbruk och i området finns mycket stora kalhyggen, skiften med planterad likåldrig skog, grävda bäckar och diken samt körvägar. I endast ett fåtal delområden förekommer hänglavar och i ett av dessa områden finns ett visst inslag av liggande död ved tillsammans med märken från hackspett. Ett flertal fynd av revlumner har skett vid inventeringen och dessa finns utspridda i hela området, de fynd som är gjorda är markerade på karta. De västra delarna av området börjar luta friskt och i detta område finns också ett stort inslag av blockig terräng med ett ökande inslag av hänglav i träden, i detta område är marken mer orörd.

Vid inventeringen av området har flera delområden klassats till naturvärdesklass 3 eller 4 och flera fynd av revlumner har noterats.

Henric Ernstson

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	2
2	Bakgrund / Inledning.....	4
3	Syfte med naturvärdesinventering.....	4
4	Avgränsning och metodik.....	4
4.1	Nivå och detaljeringsgrad.....	4
4.2	Naturvårdsarter	4
5	Allmän beskrivning av området	5
5.1	Naturvärdesobjekt.....	18
5.2	Delområde a.....	19
5.3	Delområde b.....	20
5.4	Delområde c.....	21
5.5	Delområde d.....	23
5.6	Delområde e.....	24
5.7	Delområde f.....	26
5.8	Skyddad art.....	27
6	Referenser:	28
6.1	Referenser internet:.....	28
7	BILAGA 1.....	29
7.1	Bedömningsgrund.....	29

2 Bakgrund / Inledning

Naturvärdesinventeringen har utförts inför detaljplanearbetet med ett stort detaljplaneområde Branäs Syd, Torsby kommun.

3 Syfte med naturvärdesinventering

Syftet med inventeringen är att identifiera och avgränsa de geografiska områden i landskapet som är av positiv betydelse för biologisk mångfald enligt NVI SS 199000:2014, samt att dokumentera och naturvärdesbedöma dessa. I rapporten beskrivs hela områdets karaktärer utifrån naturmiljö, även om dessa inte bedöms nå naturvärdesklass.

4 Avgränsning och metodik

Metodiken som har använts följer SS 199000:2014. Det huvudsakliga syftet med en naturvärdesinventering är att beskriva och värdera naturområden med betydelse för den biologiska mångfalden. En naturvärdesinventering ska enligt standarden resultera i avgränsade, bedömda områden av positiv betydelse för den biologiska mångfalden.

En naturvärdesinventering omfattar endast naturvärdens betydelse för biologisk mångfald, inte andra tjänster t.ex. ekosystemtjänster så som vattenrening, fotosyntes, osv. Att bedöma dessa aspekter kräver andra bedömningsgrunder. NVI omfattar endast ett litet mått av landskapet och är inte någon landskapsekologisk analys som kan göras betydligt mer omfattande och detaljerad. NVI omfattar varken konsekvensbedömning eller bedömning av framtida naturvärde. En NVI ger inget direkt svar kring exploateringskänslighet eller utvecklingspotential.

Med naturvärdesobjekt menas här ett geografiskt avgränsat område med naturvärde som utgörs av en dominerande naturtyp och som tilldelas en gemensam naturvärdesklass.

4.1 Nivå och detaljeringsgrad

Inventeringen har genomförts genom att studera tillgängligt material samt genom flera dagars fältinventering. Under 2020 skedde inventeringen den 13-14 oktober samt den 18:e november. En ytterligare inventeringen av området skedde den 16:e juni samt 17 september 2021 då områdets utbredning justerats.

Inventeringen har skett i fält, nivå detaljerat med tillägg för naturvärdesklass 4. Värdeelement som har identifierats i fält finns också noterade så som skyddade kärlväxter.

Linjeobjekt har inte noterats då området hyser flera bäckfåror och måste mätas in för att få korrekta sträckningar i det storskaliga landskapet. Vid inventeringen har flera korta delsträckor varit kring 0,5 meter breda men inte någon längre sträcka utan under 10 meter i längd, som del av en längre bäck.

4.2 Naturvårdsarter

Naturvårdsarter avses arter som indikerar att ett område kan ha naturvärde eller som i sig själv är av särskild betydelse för den biologiska mångfalden. Med naturvårdsarter avses i fallet NVI arter som är skyddade, rödlistade, typiska arter, ansvarsarter och signalarter. Det är endast de naturvårdsarter som bedöms vara relevanta som ska användas vid en naturvärdsbedömning t.ex. ska signalarter endast beaktas i den geografiska zonen och området samt livsmiljön där de indikerar på naturvärde. Vid fynd av naturvårdsarter ska detta stå i relation till vad som kan förväntas i det enskilda fallet. Naturvärdesarter i detta fall är hämtade från artportalen och utgörs av arter kopplade till skog. Som utgångspunkt har även Nitare och Salomons litteratur används (se referenser).

1.1.1 Karteringsunderlag

Vid förstudie inför inventeringen har följande underlag använts:

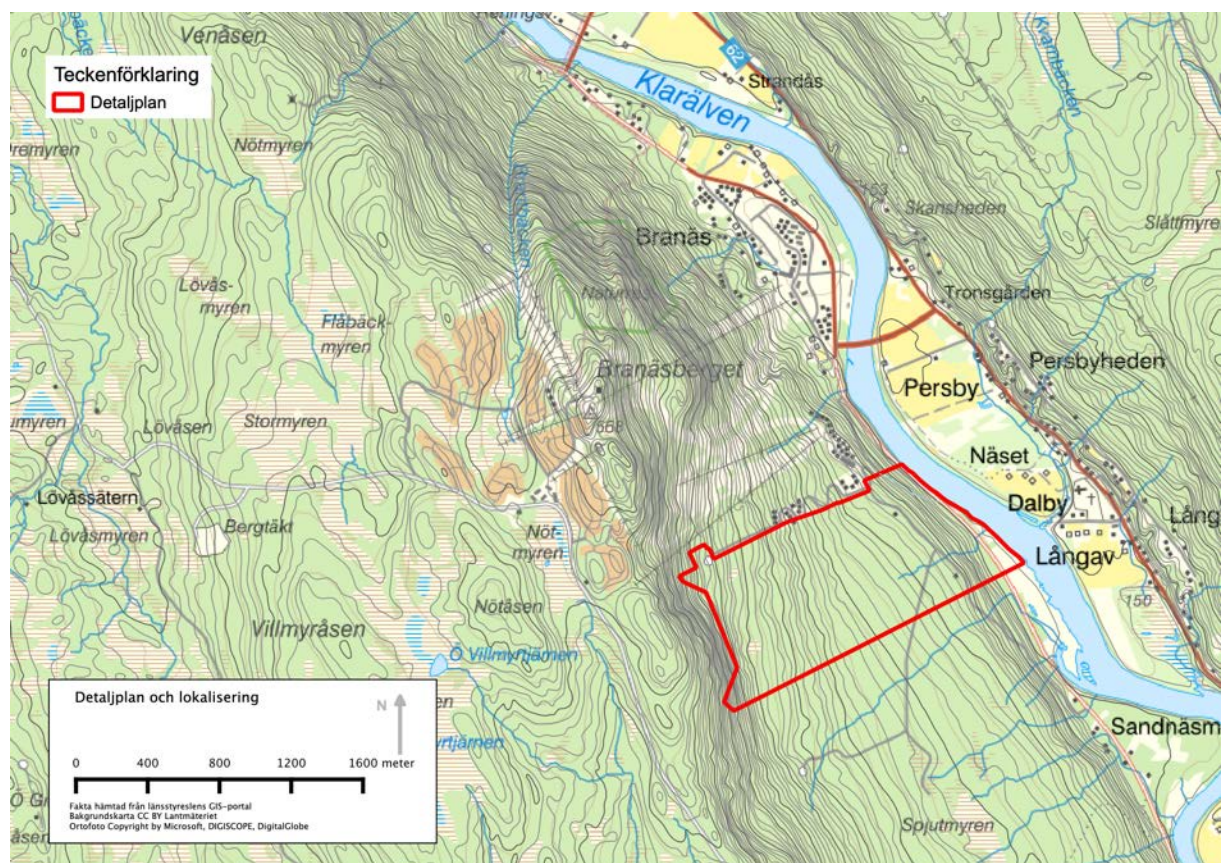
- Kända inventeringar inom planområdet
- Skogsstyrelsens WMS-tjänst med nyckelbiotoper, naturvärden och sumpskogar
- WMS-tjänst
 - o Nyckelbiotoper, biotopskydd och naturvärdesobjekt, sumpskogar (skogsstyrelsen)
 - o Riksintresse friluftsliv, naturvård
 - o Riksintresse kulturmiljö (riksantikvarieämbetet)
 - o Natura 2000 enligt habitatdirektivet respektive fågelskyddsdirektivet
 - o Våtmarksinventeringen
- Utdrag från ArtDatabanken 2019-05 av skyddade arter
- Utdrag från ArtDatabanken 2019-07 icke skyddade arter

5 Allmän beskrivning av området

Området ligger i en stor morändalgång ned mot Klarälven och i hela dalgången finns ett storskaligt skogsbruk i form av mycket stora kalhyggen och skogsplantager. Området är påverkat från tidigare skogsbruk i forma stora skiften med likåldrig skog, grävda bäckar och diken samt körvägar.

I området finns flera olika typer av bestånd i olika successionsstadier. Bestånden består i allt från kalhygge till slutavverkningsbar skog, i området finns också rester från tidigare bebyggelse och visst inslag av äldre åkermark med i dag grov skog. I vissa delområden finns tydliga tecken från tidigare och pågående erosion respektive dikning och dränering. I området finns flera bäckfåror och endast ett fåtal fuktiga områden i form av naturliga mossar.

Hela området domineras av produktionsskog i olika stadier, markvegetationen består ofta av vitmossa, björnmossa eller husmossa och i området finns rikligt med inslag av lingon och blåbär. I området finns inslag av yngre träd samt inslag av örter så som ögonpryrola m.fl. i höglänt terräng, där det är torrare finns även inslag av tallört. I hela området finns det rikligt med körvägar och bäckar som är skapade och ställvis naturliga. I endast ett fåtal delar förekommer hänglavar och i ett av dessa områdena finns visst inslag av liggande död ved tillsammans med märken från hackspett. Ett flertal fynd av revlumner har skett vid inventeringen och dessa finns utspridda i hela området, de fynd som är gjorda är markerade på karta. De västra delarna av området börjar luta friskt och i detta område finns också ett stort inslag av blockig terräng med ett ökande inslag av hänglav i träden, i detta område är marken mer orörd och rikligt täckt av mossar t.ex. finns ett stort inslag av kammossa. I delar av området är det tätt mellan träden men beståndet består av yngre/klenare träd.

Karta över området

Foto över två olika hyggen i området, ett med återväxt och ett nyligen avverkat.

Foto över lämnade överståndare i området

Foto från tät ungskog i området

Foto på slutavverksningsbar skog i området med äldre dike

Foto från äldre hygge i området

Liten myrmark i området

Västra sluttningen i området där viss blandvegetation börjar bli mer vanlig

Två foton från sluttningen i längst i västra delarna av området.

Sluttningen i områdets västra delar hyser mer håglavar än i övriga delar

Tät plantage i området.

Two streams that flow in the area.

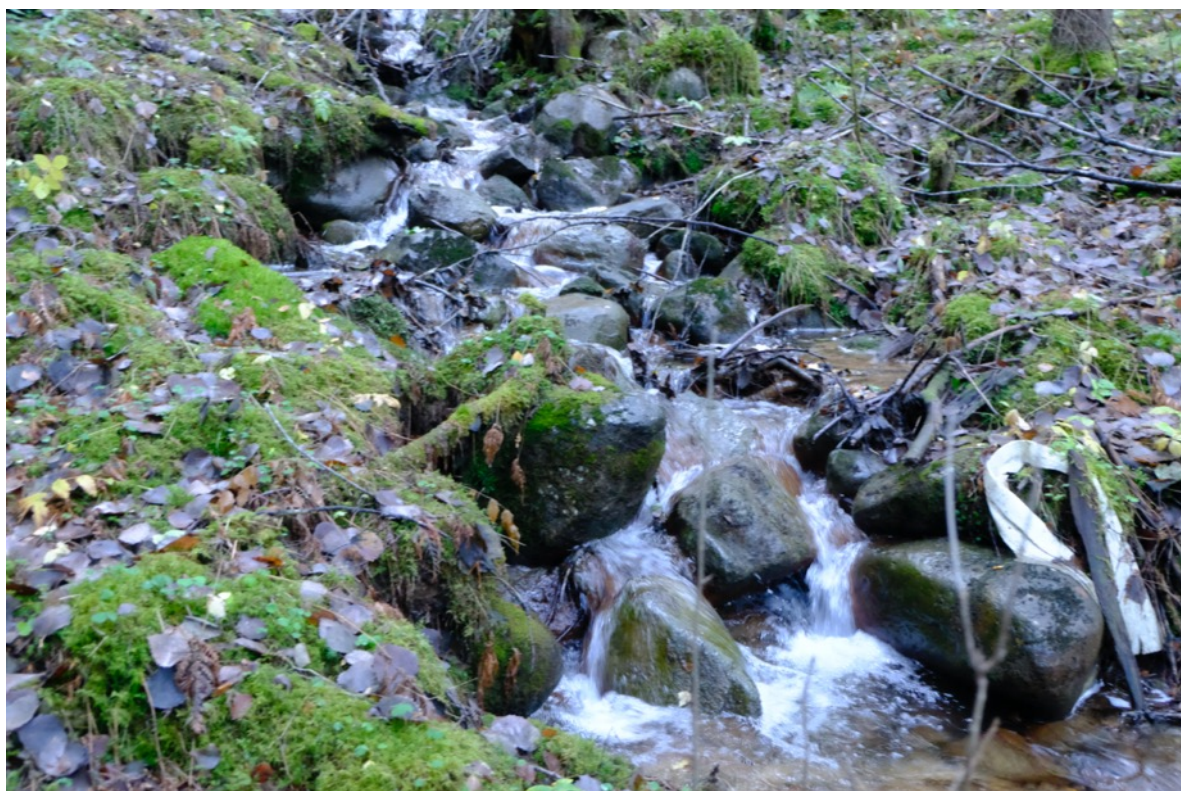
Forest on old arable land/old field.

Sluttningen ned mot vägen i Klarälvens dalgång, i området har det förekommit och bedrivs skogsbruk, i området finns också flera bäckar.

Sluttningen ned mot vägen i Klarälvens dalgång, i området har det förekommit och bedrivs skogsbruk.

Sluttnigen ned mot vägen i Klarälvens dalgång, i området har det förekommit och bedrivs skogsbruk, i området finns också flera bäckar.

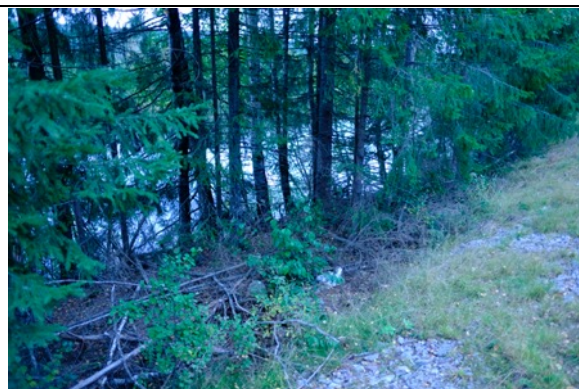

Flera representativa foton från området.

Utmed Klarälven strand finns naturvårdande insatser i form av bete.

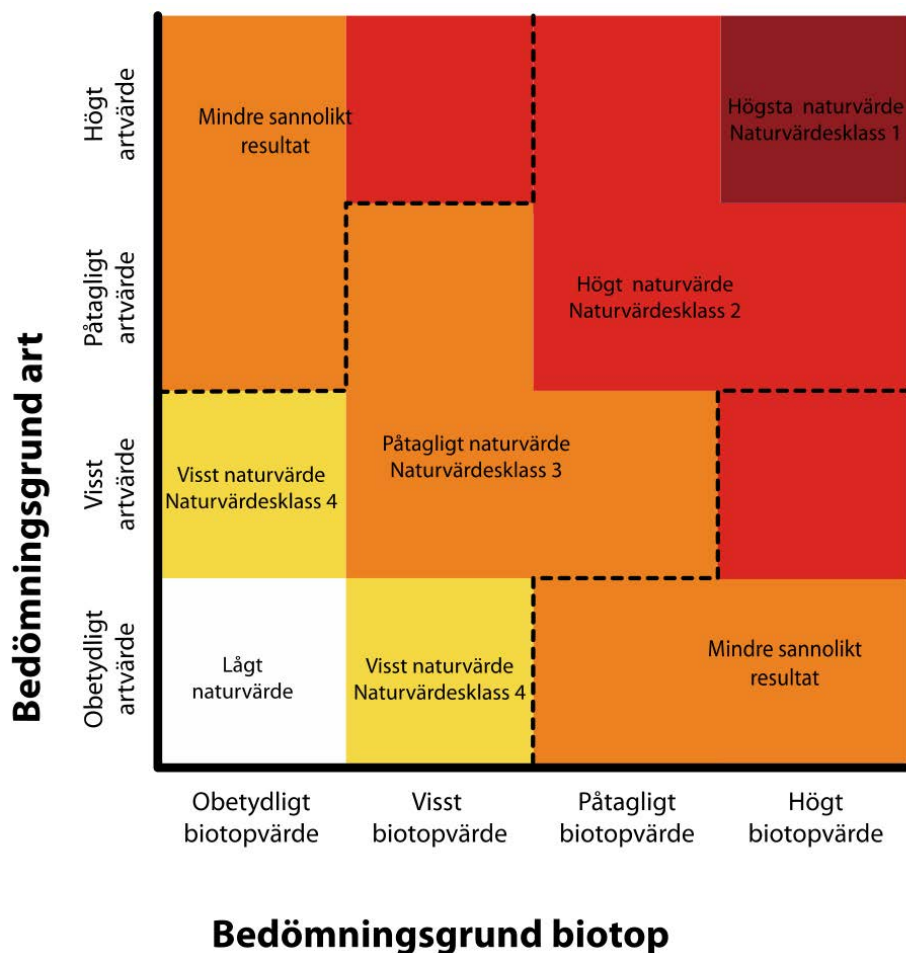

Smal remsa med produktionsskog mellan Klarälven och vägen utmed densamma, norr om betesmarken.

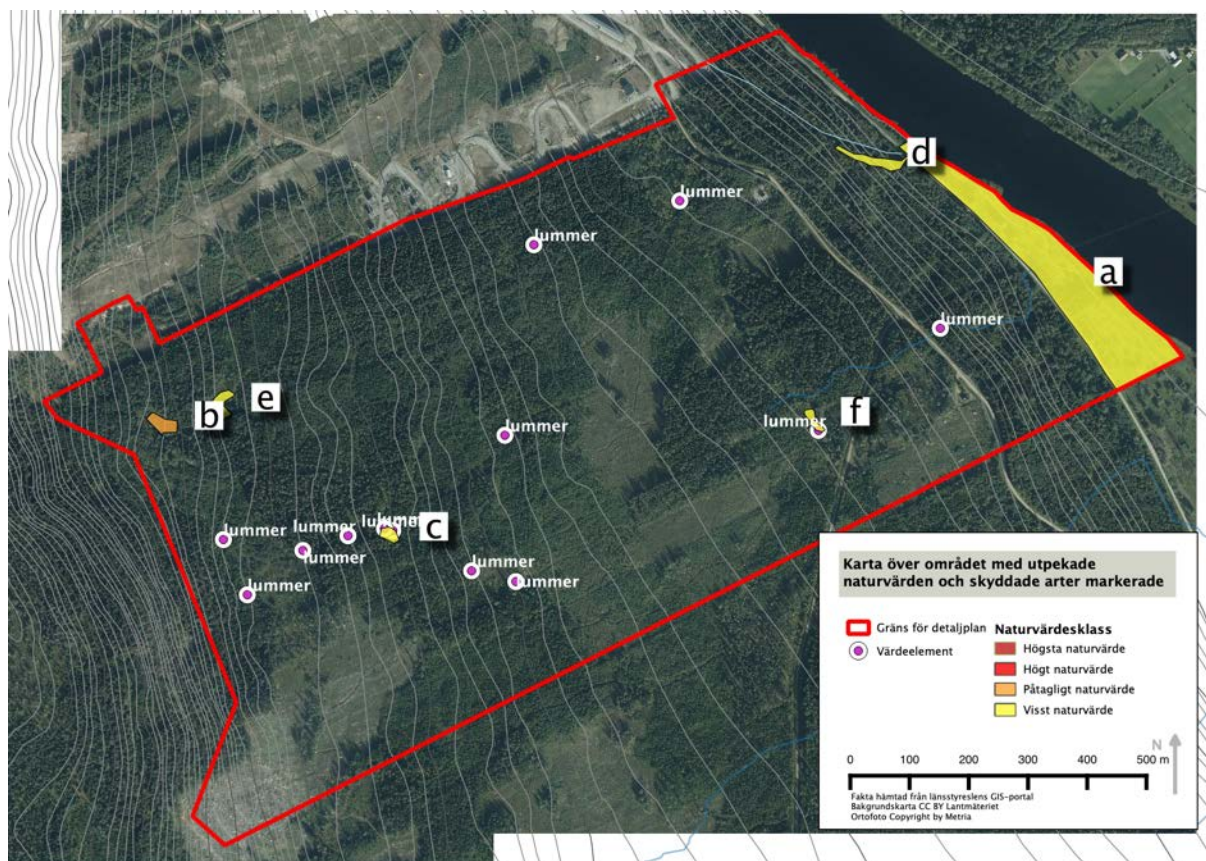

5.1 Naturvärdesobjekt

Naturvärdesobjekt identifieras enligt SS199000:2014 och anges som naturvärdesobjekt. Ett naturvärdesobjekt ska vara så enhetligt att det kan tilldelas en gemensam naturvärdesklass. Naturvärdesklass är en sammanvägning mellan arter och livsmiljöer. Förutom naturvärdesobjekt ska även landskapsobjekt som är viktiga för den biologiska mångfalden identifieras och beskrivas. Nedan visas en principbild för naturvärdesklass från SS199000:2014 där en sammanvägning av art respektive livsmiljö leder till en naturvärdesklass.

Principbild från SS 199000:2014 för att illustrativt beskriva hur arter respektive livsmiljöer (biotoper) leder till en bedömd naturvärdesklass.

Karta över området med naturvärdesklasser markerat samt eventuella arter.

5.2 Delområde a

Värdering:

Värde: Visst naturvärde, Naturvärdesklass 4

Karaktär och motivering:

Betad strandäng som hålls öppen med bete. Strandbrinken består av både sand och lättare sedimentjord.

Bedömning:

I området förekommer naturvårdsåtgärder och större insatser genom både bete och viss röjning. Älvstranden består av lättare sediment och påverkas av fluktuerande vattenbestånd vilket ska gynna återetablering av hotade arter.

Foto från området.

5.3 Delområde b

Värdering:

Värde: påtagligt naturvärde, Naturvärdesklass 3

Karaktär och motivering:

Området består av en liten myrmark i ett landskap med produktionsskog, i området finns en holme med bland annat en tall med några få hackmärken från hackspett.

Bedömning: Biotopen är en lokal bristvara i dalgången och har ett visst biotopvärde, det finns biotopkvaliteter närvarande som är viktiga att bevara, i området finns enstaka indikatorarter.

Foto från området.

Foto över holmen med tall, på tallen finns vissa hackmärken från hackspett.

5.4 Delområde c

Värdering:

Värde: visst naturvärde, Naturvärdesklass 4

Karaktär och motivering:

Området ligger i ett område med slutavverkningsbar skog, i skiftet finns det visst inslag av liggande död ved, insektsangrepp, inslag av träd med hänglavar samt hackmärke från hackspett och två olika bestånd av lummer.

Bedömning: Biotopen skiljer sig lokalt mot omgivande livsmiljöer samt har flera indikatorer

Representativa bilder från området.

5.5 Delområde d

Värdering:

Värde: visst naturvärde, Naturvärdesklass 4

Karaktär och motivering:

Området ligger i en kraftig sluttning ned mot vägen i dalens botten, området ligger i produktionsskog men på rikare åsar med lerjordar/ i området har det noterats flera mossarter som tyder på fuktig rik mark, i området finns bland annat bågmossa (SP), krokmosor (SP) m.fl. noterade. I när området finns även strutbräken närvarande.

En av flera mossor i området.

5.6 Delområde e

Värdering:

Värde: visst naturvärde, Naturvärdesklass 4

Karaktär och motivering:

Liten sluttande myrkmark i ett område med produktionsskog.

Bedömning: Lokalt saknas denna typen av område då det troligen är utdikat vid tidigare avverkningar.

Två typbilder från området.

5.7 Delområde f

Värdering:

Värde: visst naturvärde, Naturvärdesklass 4

Karaktär och motivering:

Liten våtmark i ett område med yngre omgivande produktionsskog.

Bedömning: Lokalt viktig biotop, i området finns inte många indikatorarter men bedöms som viktig.

Grundare våtmark med vitmossearter och smalbladigt gräs.

5.8 Skyddad art

Värdering: Revlummer *Lycopodium annotinum*

Lummer är funnen på flertalet områden vid inventeringen, lummer omfattas av artskyddsförordningen och dispens måste sökas om området tas i anspråk.

Exempel på lummer i området.

6 Referenser:

Artdatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. Artdatabanken SLU, Uppsala

Hallingbäck, T. (red.) 2013. Naturvårdsarter. ArtDatabanken SLU. Uppsala. ISBN: 978-91-88506-93-1

Nitare, J. (red.) 2019. Skyddsvärd skog Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsen. ISBN: 978-91-87535-15-4

Salomon L. Fältflora över signalarter i skog. BoD ISBN 978-91-7699-600-3

SIS 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI)- Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning: Svensk Standard SS 199000:2014

SIS 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SIS199000: Teknisk rapport SIS-TR 1999001:2014

6.1 Referenser internet:

Artdatabanken, artportalen		http://www.artportalen.se/
Artdatabanken, artfakta		http://artfakta.artdatabanken.se
Geodataportalen		https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/
Skogsstyrelsens hemsida		http://www.skogsstyrelsen.se/

7 BILAGA 1

7.1 Bedömningsgrund

Tabell från SS199000:2014 som visar på värdering och bedömning utifrån arter.

Värden för bedömningsgrund art	Naturvårdsarter	Rödlistade arter	Hotade arter	Artrikedom
<i>Obetydligt artvärde</i>	Inga eller obetydliga förekomster av naturvårdsarter.	Inga eller obetydliga förekomster av rödlistade arter.		Området är inte påtagligt artrikare än det omgivande landskapet eller andra områden av samma biotop i regionen eller i Sverige.
<i>Visst artvärde</i>	Enstaka naturvårdsarter förekommer. Åtminstone en naturvårdsart är god indikator på naturvärde eller har en livskraftig förekomst.	Enstaka rödlistade arter förekommer.		Området är artrikare än det omgivande landskapet eller andra områden av samma biotop i regionen eller i Sverige.
<i>Påtagligt artvärde</i>	Flera naturvårdsarter förekommer. Åtminstone några naturvårdsarter är goda indikatorer på naturvärde eller har livskraftiga förekomster.	Enstaka rödlistade arter förekommer. Åtminstone en rödlistad art har en livskraftig förekomst.		Området är mycket artrikare än det omgivande landskapet eller andra områden av samma biotop i regionen eller i Sverige.
<i>Högt artvärde</i>	Ett stort antal naturvårdsarter förekommer. Flera naturvårdsarter är goda indikatorer på naturvärde eller har livskraftiga förekomster.	Flera rödlistade arter förekommer. Åtminstone några rödlistade arter har livskraftiga förekomster.	Enstaka hotade arter förekommer.	

Tabell från SS199000:2014 som visar på värdering och bedömning utifrån livsmiljö - biotop.

Värden för bedömningsgrund biotop	Biotopkvalitet	Sällsynthet och hot
<i>Obetydligt biotopvärde</i>	Biotopkvaliteter saknar eller är av negativ betydelse för biologisk mångfald.	
<i>Visst biotopvärde</i>	Enstaka biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald finns närvarande men många av de biotopkvaliteter som kan förväntas i biotopen saknas eller förekommer inte i tillräcklig kvalitet eller mängd.	Förekomst av biotop som är regionalt sällsynt.
<i>Påtagligt biotopvärde</i>	Flera biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald finns närvarande men enstaka biotopkvaliteter som kan förväntas i biotopen saknas eller hade kunnat förekomma i större omfattning eller vara av större betydelse för biologisk mångfald.	Förekomst av biotop som är nationellt eller internationellt sällsynt. Förekomst av Natura 2000-naturtyp.
<i>Högt biotopvärde</i>	De biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald som kan förväntas förekomma i biotopen finns i stor omfattning och med uppenbart god kvalitet. Biotopkvaliteterna kan inte bli avsevärt bättre i den aktuella regionen.	Förekomst av biotop eller Natura 2000-naturtyp som är hotad i ett nationellt eller internationellt perspektiv.